

Unieke wateromleiding voor renovatie gemaal Leemans bij Den Oever

17 april 2021, 08.00 uur · Aangepast 17 april 2021, 09.23 uur · Door Matthijs Gemmink

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft een bijna 400 meter lange omleiding gebouwd om het oude gemaal Leemans stevig onder handen te kunnen nemen. Grote pompen verplaatsen via dikke buizen elk uur meer dan veertien miljoen liter water van de Wieringermeer naar de Waddenzee.

Unieke water omleiding voor renovatie gemaal Leemans bij Den Oever - NH Nieuws

"Het mag zeker een uniek project genoemd worden. Zelfs voor de aannemer was dit een uitdaging", zegt projectleider Sonja Deutekom. "Ook omdat het gemaal hier achter een dijk ligt. In een dijk mag niet gegraven worden. Het leidingwerk kon dus niet in een kuil aangebracht worden, maar moest ook nog eens boven de weg geplaatst worden."

De renovatie van het negentig jaar oude gemaal is al goed op weg. De laatste grote ingreep was in 1997. Het materiaal was duidelijk weer aan een opknapbeurt toe. "De hele elektrische installatie wordt vervangen, inclusief de besturing", vertelt de technisch manager Mike Otter. "De pompijnen en de mechanische onderdelen worden gereviseerd. De koel- en verwarmingsinstallaties die zorgen dat de pompen bij elk weer blijven werken, zijn ook onder handen genomen."

Tekort aan pompen

Het gemaal werd helemaal stilgelegd om al het werk te kunnen uitvoeren. Toch moest er een noodstelsel worden gebouwd om te zorgen dat er genoeg water uit de Wieringermeer gepompt kan worden. Zuster-gemaal Lely bij Medemblik kan het werk niet overnemen, omdat het water uit de polder te zout is om te lozen op het IJsselmeer. PWN zou daar last van krijgen bij de productie van drinkwater in Andijk.

"We gebruiken onze eigen pompen. Want die zijn heel erg moeilijk te vinden in de markt, er is echt een tekort", vertelt projectleider Deutekom, "Dat was echt een uitdaging. Het is mooi dat onze eigen mensen er nu bij betrokken zijn. Ik ben trots dat we de kennis en het materiaal ook gewoon in huis hebben en dat we dit samen voor elkaar hebben gekregen."

Hoogteverschil

Vanaf de achterzijde van het gemaal is goed te zien dat er twee lange vaarten vanuit de Wieringermeer richting het gebouw lopen. De meest oostelijke ligt een stuk lager dan de andere. "Je kunt mooi het hoogteverschil zien", zegt Mike Otter. "Er is anderhalve meter verschil. Dit gemaal wordt normaal honderd procent ingezet om het zoute kwel te kunnen afvoeren."

Momenteel wordt de pompinstallatie van de lage, zoutere aanvoerlijn gereviseerd. De andere wordt later aangepakt. Omdat het water vanuit het westelijk deel van de Wieringermeer minder zout is, hoeft daar geen noodlijn te worden gebouwd.

Leerzaam

De constructie met buizen is nog zo'n twee weken te bewonderen vanaf de weg. Helemaal klaar is de renovatie dan nog niet. De klus gaat binnen nog wel even door. "Er kwam wel iets meer bij kijken dan even een pompje in het water leggen", zegt Deutekom over het project dat ook interesse bij andere heeft gewekt. "Waternet komt volgende week kijken hoe wij dit hebben gedaan. Het was erg leerzaam zo".